

BOEKBESPREKINGEN

L'orthodontie Française, volume 39 – 1968. 840 pag. Édition de la Société Française d'Orthopédie Dento-Faciale. Julien Prélat, Paris.

In de nieuwe uitgave van *l'orthodontie Française* zijn de bijdragen van bijna 100 auteurs aan de voor- en najaarsvergadering van de Société Française d'Orthopédie Dento-Faciale opgenomen. Er wordt een zo grote schakering van orthodontische onderwerpen behandeld, dat het in deze bespreking slechts mogelijk is aan de produkten van enkele schrijvers aandacht te besteden.

Het rapport voor de voorjaarsvergadering werd ditmaal uitgebracht door P. H. Démogé. Schrijver koos als onderwerp „La recherche en orthopédie dento-faciale”. Hij toont aan dat er ook in Frankrijk grote behoefte bestaat aan wetenschappelijk verantwoord onderzoek. Démogé verwijst naar de resultaten van de research in vooral de V.S., Australië en de Scandinavische landen en geeft vervolgens de voorwaarden en mogelijkheden aan voor onderzoek in eigen land. Démogé ziet de meest gunstige omstandigheden in een multidisciplinaire samenwerking, waarbij een biostatisticus als co-ordinator optreedt. Hij wijst op de waarde van ruim opgezette klinische onderzoeken, maar acht het noodzakelijk dat de daaruit resulterende hypothesen worden getoetst aan experimenten met diersoorten, die de mens het meest nabijkomen. Statistisch bevolkingsonderzoek is eveneens van belang, maar ook tegen de uitslag daarvan zijn bedenkingen aan te voeren.

Sommige klinische onderzoeken kunnen naar de mening van de schrijver betrouwbare resultaten opleveren bij unilaterale uitvoering. Hij wijst op de gevolgen van het prematuur verlies van melkelementen. Dit moge aannemelijk klinken, toch meent referent dat de resultaten van een zodanig onderzoek slechts van betrekkelijke waarde zijn. Zo is bijvoorbeeld het midden van de tandboog niet gebonden aan het craniale mediaanvlak.

Ook op therapeutisch terrein onderkent de auteur nog vele onbekendheden en onzekerheden. Terecht wijst hij erop, dat de keuze van de behandeling en van de toe te passen apparatuur meestentijds meer afhankelijk zijn van een individuele gebondenheid van de practicus aan bepaalde behandelingsmethodes dan aan een kritische analyse van de mogelijkheden.

Démogé geeft vele onderwerpen voor longitudinale en horizontale onderzoeken aan. Een korte kritische beschouwing wordt gewijd aan de spierfysiologie en aan de vele facetten van de expansie, waarbij de groei van de patiënt speciale aandacht krijgt.

L. J. Baume behandelt de resultaten van een epidemiologisch onderzoek

bij ruim 11.000 Franstalige Polynesiërs. De gegevens werden verwerkt aan de hand van de nomenclatuur van de F.D.I. en van de classificatie van de W.H.O., welke laatste veel tekortkomingen blijkt te bevatten.

In een beknopt verslag brengen C. Lemoine, J. P. Charlier en A. Pétrovic, van welke beide laatste onderzoekers reeds vele goede studies zijn verschenen, hun conclusies van een onderzoek naar de condylaire groei bij zes weken oude ratten. Unilaterale belasting van de mandibula leidt tot een uitbreiding van de zones van prechondroblasten en chondroblasten. Tevens is een intensivering waar te nemen van de ombouwprocessen in het benige gedeelte van de condylus.

De schrijvers vonden een causaal verband tussen de supra-posterieur gerichte condylaire groei en de periostale beenaanmaak aan de achterzijde en soms ook de onderkant van de mandibula. Zij concluderen dat de periostale osteogenese, afhankelijk van de condylaire groei, indirect beïnvloed wordt door mechanische factoren.

De Bulgaar J. Koeff onderzocht bijna 3000 personen tussen 17 en 60 jaar op parodontale afwijkingen. Hem bleek, dat deze afwijkingen vier maal meer voorkomen in de groep die orthodontische anomalieën vertoont, dan bij de groep die hiervan gevrijwaard is. Een bijzondere dispositie voor ziekten van het parodontium bleek te bestaan in gevallen van supra- en van infra-occlusie, evenals bij retropositie van het onderfront.

V. Sassouni gaf een uiteenzetting over een classificatie op grond van de verhoudingen van het gezichtsskelet. Andere cefalometrische beschouwingen vloeiden uit de pennen van H. P. Bimler, A. Lorette, R. Konfino en G. Biehler-Giral.

Uit de kliniek van G. J. Gugny komt een interessante en goed bewerkte studie van Ph. J. Gugny en M. C. Kenasi, waaruit onder meer blijkt dat:

- a. er in de onderzochte groep mannelijke volwassenen van 20 jaar meer gevallen met normale occlusie voorkomen dan in de groep mannelijke scholieren van 10 jaar;
- b. het aantal klasse II afdeling 1-afwijkingen in de eerste groep een zeer significante daling toont bij vergelijking met de tienjarigen;
- c. de verhouding van de andere afwijkingen in de tussenliggende periode niet significant varieert. Een uitzondering vormt de open beet, waarvan in de meeste gevallen zelfcorrectie optreedt.

Door middel van een onderzoek bij monozygote tweelingen toont P. Hauenstein aan in welke mate de onderkaak door uitneembare apparatuur is te verlengen.

A. Bazin en F. Brunner uit Lyon kozen als discussiethema voor de na-jaarsvergadering de voorwaarden voor en factoren bij een stabiele correctie

van de supra-occlusie der incisieven. Zij behandelen dit onderwerp diepgaand en hun conclusies lijken de uitspraak van Quintero te bevestigen, „La recidive est d'autant plus inévitable que l'on a moins corrigé le symptome vertical”.

Tenslotte zij als greep uit de inhoud van dit als steeds omvangrijke boekwerk genoemd de ronde-tafelbespreking over glossectomie en osteotomie bij gnathogene afwijkingen.

Vergelijking van de inhoud van de nieuwe uitgave van *l'orthodontie Française* met die van voorgaande jaren brengt een voortgaande verdieping van het orthodontisch onderzoek in Frankrijk aan het licht. Het niveau en de betekenis van verschillende studies zijn zodanig, dat lezing van de volledige publikaties wordt aanbevolen.

J. Weil

Hj. Kötzschke, W. Ebersbach, H. Sponholz: *Leitfaden der Parodontologie*. 366 pag., 268 afb. Joh. Ambr. Barth, Leipzig 1969. Prijs 45 M.

Blijkens het voorwoord willen de auteurs een overzicht geven van de moderne inzichten in de parodontologie. Bij nadere kennisneming maakt het boek echter een sterk verouderde indruk. De weergegeven opvattingen over de etiologie en indeling van parodontale afwijkingen zijn grotendeels achterhaald.

Voorts treft men in het hoofdstuk over de behandeling nauwelijks iets aan over muco-gingivale chirurgie en relatief veel over interne geneeskunde. Daarbij beslaat een uitgebreide, doch obsoleete verhandeling over inslijpen, spalken en prothetische voorzieningen ruim één vierde deel van het totale werk.

Bovenstaande negatieve indruk wordt nog versterkt wanneer men de literatuuropgaven doorwerkt.

Engelstalige publikaties waren kennelijk moeilijk toegankelijk en met name over de uitgebreide research in de parodontologie die in de Scandinavische landen werd verricht, wordt zelden iets vermeld.

T. Pilot

Dr. K. G. König: *Een gaaf gebit?* Inaugurele rede Katholieke Universiteit te Nijmegen. 12 pag. Dekker & Van de Vegt, Nijmegen 1969.

Aan het euvel van breedsprakigheid, dat zich ter gelegenheid van oraties nog wel eens baanbreekt, heeft de nieuwe hoogleraar in de Preventieve tandheelkunde aan de Katholieke Universiteit zich stellig niet schuldig gemaakt: hij heeft nauwelijks 5 bladzijden nodig gehad om zijn zienswijze te geven over mogelijkheden tot voorkóming van de schadelijke plaque.

Sommige van deze mogelijkheden zijn nog niet of nauwelijks ontgonnen.

Vooral het gebrek aan informatie en aan motivatie zijn factoren, die een juist begrip voor de waarde van een gezond gebit in de weg staan. Kinderen weten van de schadelijke gevolgen van het snoepen uit de aard der zaak nog niets: zij zijn dus – aldus de schrijver – ook niet gemotiveerd om snoepjes, die zij heerlijk vinden, te laten staan. Integendeel: nog maar al te vaak worden versnaperingen als beloning gegeven. In dit licht bezien is de verlaging van de suikeraccijns een bijzonder teleurstellende zaak.

Waar de drinkwaterfluoridering het tandbederf tot circa 60% tegengaat, kunnen andere maatregelen ter bestrijding van tandbederf niet worden gemist. Om dit doel te bereiken dient een grote groep mensen in overheidsfuncties zijn verantwoordelijkheid voor de gebitszorg van de jeugd, als onderdeel van de algemene volksgezondheidszorg, te leren begrijpen. Dit laatste geldt trouwens een ieder die, al dan niet rechtstreeks, kinderen kan beïnvloeden. Zo bv. de kleuterleidsters: zij zijn de eerste autoriteiten – buiten het gezin – die het leven van het kind binnentreden. Niet veel minder sterk is de invloed van onderwijzend personeel in de eerste jaren van de lagere school. Maar die moeten dan ook door hun persoonlijk gedrag, nl. door zelf niet te snoepen, bijdragen tot de ontwikkeling van een gezondheids-, „bewustzijn” van de kinderen.

Met betrekking tot de tegenwoordige moeders merkt hij op dat zij ten aanzien van de gezondheidsopvoeding dikwijls nog een te weinig positieve houding aannemen. Dit is ook weer het gevolg van gebrek aan informatie en motivatie. Te veel leeft nog de miskennen van het feit dat zoetigheden niet alleen schadelijk zijn voor het gebit, maar ook voor de algemene gezondheid, omdat door het nuttigen van veel suiker de behoefte aan meer waardevolle voedingsmiddelen doet verminderen. Daarom verwacht de auteur pas meer heil van een volgende generatie, nl. wanneer het kind, dat thans gezondheidsonderwijs geniet, zelf moeder is.

In het vervolg van zijn rede gaat hij in op de voorlichting die artsen en tandartsen zouden moeten geven. Ook hieraan ontbreekt nog veel, ten dele door tijdgebrek, ten dele door onvoldoende motivatie: er zijn in deze categorie nog altijd te velen, die zelf niet voldoende zijn geïnformeerd over de preventieve mogelijkheden of die het aan overtuiging ontbreekt.

De tandarts dient – bv. door herscholingscursussen – zo veel mogelijk te worden geactiveerd ten einde meer preventief te denken en te handelen. Wat de artsen betreft zou het een belangrijk voordeel betekenen wanneer deze – in de eerste plaats in consulatiebureaus voor zuigelingen – advies over preventie van tandbederf gaven. Het wennen aan een zoete smaak, m.a.w. aan veel suiker, begint met de eerste flesvoeding. Dit dient dus al in een zeer vroeg stadium te worden voorkómen.

In al haar beknoptheid bevat deze oratie veel behartigenswaardige opmerkingen en kennisneming ervan kan dus van harte worden aanbevolen.

J. B. Visser